

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी,

वेरावलम्

अभ्यासक्रमः

शास्त्रीकक्षा

षष्ठसत्रम् (Semester-06)

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्
शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	DARSHAN
Semester	06	Marks	70
Subject	अनिवार्यसंस्कृतम्	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 01	Credits	3
Paper Code	-		

तर्कभाषा (नियतांशः)

Course Objectives Student Teachers will be able to	- प्राचीनन्यायमतानुसारं प्रमाणलक्षणम्, कारणलक्षणम्, षड्विधसन्निकर्षः इत्यादिविषयाणां सप्रमाणं ज्ञानं भवति । - अनुमानप्रमाणस्य भेदद्वयपूर्वकं ज्ञानं भवति । - उपमानप्रमाणस्य शब्दप्रमाणस्य च सलक्षणं ज्ञानं भवति ।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	प्रारम्भतः प्रमाणनिरूपणं यावत्	25	16	01
2	प्रत्यक्षानुमाननिरूपणम्	20	13	01
3	हेत्वाभासादारभ्य शब्दनिरूपणं यावत्	25	16	01
Course Outcome	- प्राचीनन्यायमतानुसारं प्रमाणलक्षणम्, कारणलक्षणम्, षड्विधसन्निकर्षः इत्यादिविषयाणां सप्रमाणं ज्ञानं भवति । - अनुमानप्रमाणस्य भेदद्वयपूर्वकं ज्ञानं भवति । - उपमानप्रमाणस्य शब्दप्रमाणस्य च सलक्षणं ज्ञानं भवति ।			
References:	➤			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रम

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri		Name of Faculty	Vigyan & Abhinav Vidya
Semester	06		Marks	35+35=70
Subject	English & Computer		Hours	45
Paper Name	Paper-2		Credits	3
Paper Code	-			

Course Objectives

Student Teachers will be able to

- This paper is designed to get knowledge of computers and humans - both language collaboration like transliteration and NLP.

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	Text: Glory of Wisdom - An Anthology of short stories, Macmillan - Part-2 Prase-7 Too Pear- Leo Toltoy - Prase-10 The Diamond Necklace- Guy de Maupassant	20		
2	Grammar: Phrasal Verbs: List will be given	8		
	Resume Writing	7		
3	Overview , Transliteration , Dictionary , Search Engine , Corpora , Installation , Troubleshooting	35		

Course Outcome

- This paper is designed to get knowledge of computers and humans - both language collaboration like transliteration and NLP.

References:

શ્રીસોમનાથસંસ્કૃતયુનિવર્સિટી, વેરાવલમ્

શાસ્ત્રી (B.A.) પાઠ્યક્રમ:

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri – 03 (TYBA)	Name of Faculty	Vigyan & Abhinav Vidya
Semester	06	Marks	70
Subject	GUJARATI	Hours	45
Paper Name	ગુજરાતી વ્યાકરણ સર્જન, લેખન, કૌશલ	Credits	3
Paper Code	GE : 3.6.6		

Course Objectives Student Teachers will be able to		- વિદ્યાર્થીઓનો ગુજરાતી ભાષા સાથેનો લગાવ વધશે. - વિદ્યાર્થીઓ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા માટે સક્ષમ બનશે. - વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી ભાષાના વ્યવહારિક લેખન તરફ અભિમુખ બનશે.		
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	સાહિત્યિક અને સાંસ્કૃતિક નિબંધો (કેળવણી, સાંપ્રત, સમસ્યા, રાષ્ટ્ર ભાવના, પ્રવાસ, સાહિત્ય, સામાજિક વગેરે વિષય સંદર્ભે નિબંધો વિષે તૈયારી કરાવવી.)	15	12	3
2	અહેવાલ લેખન	15	12	
3	અરજી લેખન પત્ર લેખન	20	12	
4	અલંકાર—ઉપમા, ઉત્પેક્ષા, વ્યતિરેક, અનન્વય, વ્યાજસ્તુતિ, સજીવારોપણ, વર્ણાનુપ્રાસ, રૂપક, શબ્દાનુપ્રાસ, અત્યાનુપ્રાસ છંદ—મંદાક્રાંતા, શિખરણી, પૃથ્વી, વસંતતિલકા, અનુષ્ટુપ, શાર્દૂલવિક્રીડિત, ચોપાઈ, ઝૂલણા, દોહરો, હરિગીત	20	09	
Course Outcome		- વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી ભાષાનું જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરશે. - વિદ્યાર્થીઓ વિવિધ સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા સફળતા તરફ આગળ આવશે. - વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી ભાષાની વ્યવહારિક લેખન પ્રાપ્ત કરશે.		
References:		➤ સાહિત્ય નિબંધો અને લેખન કૌશલ્ય સંપા. મફત ઓજા, રતિલાલ સા. નાયક ➤ ભાષા સજ્જતા અને લેખન કૌશલ્ય ડો. યોગેન્દ્ર વ્યાસ પાર્શ્વ પ્રકાશન ➤ અપહિતનો આસ્વાદ અને સંવાદ ડો. રતિલાલ દવે તથા અન્ય લેખકો, સરસ્વતી પુસ્તક ➤ અપહિત લેખન કૌશલ્ય અને પરિશીલન ડો. નીતિન વડગામા, પાર્શ્વ પ્રકાશન		

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	Vigyan & Abhinav Vidya
Semester	06	Marks	70
Subject	HINDI	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्र-3	Credits	03
Paper Code	-		

रश्मिरथी (खण्डकाव्य)

Course Objectives Student Teachers will be able to		- छात्र महाभारतकालीन घटनाओं का विस्तार से अध्ययन करेंगे। - महाभारत के अल्पज्ञात पात्रों के बारे में जानेंगे। - छात्र महाभारत की सामाजिक-व्यवस्था को समझेंगे।		
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	हिन्दी खण्डकाव्य- उद्भव और विकास, खण्डकाव्य- परिभाषा, लक्षण	14	12	
2	'रश्मिरथी'- का कथानक, 'रश्मिरथी' का भावपक्ष-कलापक्ष, 'रश्मिरथी' में पात्रों का चरित्रांकन	14	11	
3	'रश्मिरथी' में आधुनिकता, 'रश्मिरथी' में मिथकीयता, 'रश्मिरथी' में निरूपित समस्याएँ	14	11	
4	महाकाव्य के लक्षणों के आधार पर 'रश्मिरथी' का मूल्यांकन, 'रश्मिरथी' में इतिहास और कल्पना का समन्वय, दिनकर का व्यक्तित्व-कृतित्व	14	11	
5	युनिट- १ से ४ के आधार पर बहुवैकल्पिक प्रश्न	14		
Course Outcome		- छात्र महाभारतकालीन घटनाओं का विस्तार से अध्ययन करेंगे। - महाभारत के अल्पज्ञात पात्रों के बारे में जानेंगे। - छात्र महाभारत की सामाजिक-व्यवस्था को समझेंगे।		
अभ्यासग्रन्थ :		➤ रश्मिरथी-खण्डकाव्य, दिनकर, लोकभारती प्रकाशन, पहली मंज़िल, दरबारी बिल्डींग, महात्मा गांधी मार्ग, इलाहाबाद		
References:		- हिन्दी महाकाव्य-सिद्धान्त और मूल्यांकन, देवीप्रसाद गुप्त, अपोलो पब्लिकेशन, जयपुर - महाभारत का आधुनिक हिन्दी प्रबन्धकाव्यों पर प्रभाव, विनय, सन्मार्ग प्रकाशन, दिल्ली - दिनकर व्यक्तित्व एवं कृतित्व, सं.जगदीशप्रसाद चतुर्वेदी, प्रवीण प्रकाशन, नई दिल्ली - दिनकर- एक अध्ययन, डॉ. ललिता अरोड़ा, भारतीय ग्रन्थ निकेतन		

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri		Name of Faculty	Vigyan & Abhinav Vidya
Semester	06		Marks	70
Subject	English		Hours	45
Paper Name	Paper-3		Credits	03
Paper Code	-			

Course Objectives

Student Teachers
will be able to

•

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	Text: Pinnacles: A Textbook for College Students: McMillan (Section-02)	25	16	1
2	Grammar: (1) Reported Speech, (2) Confusing Words	20	13	1
3	Composition: (1) Application , (2) Story Writing (guided)	25	16	1

Course Outcome

•

References:

શ્રીસોમનાથસંસ્કૃતયુનિવર્સિટી, વેરાવલમ્

શાસ્ત્રી (B.A.) પાઠ્યક્રમ:

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	Vigyan & Abhinav Vidya
Semester	06	Marks	70
Subject	ઇતિહાસ	Hours	45
Paper Name	પ્રશ્નપત્ર- ૪	Credits	03
Paper Code	-		

આધુનિક ભારતનાં ઘડવૈયાઓ

Course Objectives Student Teachers will be able to	- To make students known about Raja Rammohanray, Devendranath Tagore, Swami Vivekananda, Ramkrishna Paramhansa and about the other social reformists. - To make students known about religious and social reformist. - To make students known about impact Social and religious movement in India.			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	(૧) રાજારામ મોહનરાયનું પ્રદાન (બ્રહ્મોસમાજ), (૨) દેવેન્દ્રનાથ ટાગોર-કેશવચંદ્ર સેન, (૩) આર.જી.ભાંડારકરનું પ્રદાન	14	9	3
2	(૧) સ્વામી દયાનંદ સરસ્વતીનું પ્રદાન, (૨) રામકૃષ્ણ પરમહંસનું પ્રદાન, (૩) સ્વામી વિવેકાનંદનું પ્રદાન	14	9	
3	(૧) શ્રીમતી એની બેસન્ટનું પ્રદાન, (૨) સહજાનંદ સ્વામીનું પ્રદાન, (૩) રવિન્દ્રનાથ ટાગોરનું પ્રદાન	14	9	
4	(૧) મહાત્મા ગાંધી, (૨) સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ, (૩) ડૉ. બી. આર. આંબેડકર	14	9	
5	(૧) રમણ મહર્ષિ, (૨) ડૉ. સર્વપલ્લી રાધાકૃષ્ણ, (૩) જી. કૃષ્ણમૂર્તિ, (૪) વિનોબા ભાવે	14	9	
Course Outcome	- To make students known about Raja Rammohanray, Devendranath Tagore, Swami Vivekananda, Ramkrishna Paramhansa and about the other social reformists. - To make students known about religious and social reformist. - To make students known about impact Social and religious movement in India.			
References:	➤ ગુજરાતમાં સામાજિક ધાર્મિક સુધારો, ડૉ.વિશાલ જોષી, વેદાંત પ્રકાશન, જૂનાગઢ			

શ્રીસોમનાથસંસ્કૃતયુનિવર્સિટી, વેરાવલમ્
શાસ્ત્રી (B.A.) પાઠ્યક્રમ:

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	Vigyan & Abhinav Vidya
Semester	06	Marks	70
Subject	અર્થશાસ્ત્ર	Hours	45
Paper Name	પ્રશ્નપત્ર- ૪	Credits	03
Paper Code	-		

આર્થિક પદ્ધતિઓ

Course Objectives Student Teachers will be able to		• This study helps to understand various economic methodologies. • It helps to understand the world moving towards capitalism. • It elucidates the meaning, characteristics and significance of socialism. • This study will be a means to understand the mixed economy of India and to establish its importance at world level. • It explains the concept of the Gandhian ideology of Gram-Swaraj, Swadeshi, limited use of the machines. The analysis of the ideas of Mahatma Gandhi and the present Prime Minister Shree Narendrabhai Modi can be done.		
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	પરિચય- (૧) આર્થિક પદ્ધતિનો અર્થ અને વ્યાખ્યા, (૨) આર્થિક પદ્ધતિનાં લક્ષણો	14	9	
2	મુડીવાદ- (૧) મુડીવાદનો અર્થ અને વ્યાખ્યા, (૨) મુડીવાદનાં લક્ષણો, (૩) મુડીવાદની સંસ્થાઓ, (૪) મુડીવાદની મર્યાદાઓ	14	9	
3	સમાજવાદ- (૧) સમાજવાદનો અર્થ અને વ્યાખ્યા, (૨) સમાજવાદનાં લક્ષણો, (૩) સમાજવાદની મર્યાદાઓ	14	9	
4	મિશ્ર અર્થતંત્ર- (૧) મિશ્ર અર્થતંત્રનો અર્થ અને વ્યાખ્યા, (૨) મિશ્ર અર્થતંત્રનાં ઉદ્દેશો, (૩) મિશ્ર અર્થતંત્રનાં લક્ષણો, (૪) મિશ્ર અર્થતંત્રનાં લાભાલાભ	14	9	
5	ગાંધીજીનાં આર્થિક વિચારો- (૧) ગાંધીજીનાં આર્થિક વિચારોનું મહત્ત્વ, (૨) ગાંધીજીનાં આર્થિક વિચારો, (૩) ટ્રસ્ટીશીપનો સિદ્ધાંત, (૪) ગ્રામ સ્વરાજ, (૫) સર્વોદય, (૬) યંત્ર અંગેના વિચારો	14	9	
Course Outcome		• This study helps to understand various economic methodologies. • It helps to understand the world moving towards capitalism. • It elucidates the meaning, characteristics and significance of socialism. • This study will be a means to understand the mixed economy of India and to establish its importance at world level. • It explains the concept of the Gandhian ideology of Gram-Swaraj, Swadeshi, limited use of the machines. The analysis of the ideas of Mahatma Gandhi and the present Prime Minister Shree Narendrabhai Modi can be done.		
References:		➤ આર્થિક પદ્ધતિઓ, સી.જમનાદાસ એન્ડ કંપની, અમદાવાદ ➤ તુલનાત્મક અભ્યાસ, ડૉ.બી.ડી.પરમાર તથા અન્યો ➤ તુલનાત્મક આર્થિક પદ્ધતિઓ, ડૉ.આર.કે.ગાંધી, યુનિ. ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ ➤ આર્થિક વ્યવસ્થા અને સમાજ, જ્યોર્જ ડોકટન, યુનિ. ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ ➤ Comparative Economics Systems- William N. Loucks ➤ Economics Systems A Comparative- George N. Halm ➤ માનવ અર્થતંત્ર, નરહરિ પરીખ ➤ ગાંધીવાદી અર્થશાસ્ત્રની સંગતતા, અનુવાદ- પ્રો.રમેશ ભટ્ટ		

શ્રીસોમનાથસંસ્કૃતયુનિવર્સિટી, વેરાવલમ્

શાસ્ત્રી (B.A.) પાઠ્યક્રમ:

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	Vigyan & Abhinav Vidya
Semester	06	Marks	70
Subject	સમાજ શાસ્ત્ર	Hours	45
Paper Name	પ્રશ્નપત્ર- ૪	Credits	03
Paper Code	-		

સામાજિક કલ્યાણ

Course Objectives Student Teachers will be able to	Through the study of this course, students will understand – - composition of Indian Constitution - meaning of social welfare and constitutional committees for ensuring social welfare - concept of welfare state - civil laws for social welfare and change				
COURSE CONTENT/SYLLABUS					
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits	
1	(૧) ભારતીય બંધારણનું ઘડતર, (૨) મૂળભૂત અધિકારો, (૩) મૂળભૂત ફરજો, (૪) રાજ્યનીતિનાં માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો	14	9		
2	(૧) સામાજિક કલ્યાણનો અર્થ, (૨) રાજ્યના કલ્યાણનાં ધ્યેય અને ધ્યેયપ્રાપ્તિ માટેની બંધારણીય સંસ્થાઓ- ૧) સંસદ, ૨) રાજ્ય સરકાર, ૩) સ્થાનિક સ્વરાજ્ય, ૪) ન્યાયતંત્ર	14	9		
3	(૧) કલ્યાણ રાજ્યનો અર્થ, (૨) ભારત એક કલ્યાણ રાજ્ય- ૧) બંધારણ અને કલ્યાણ રાજ્ય, ૨) મૂળભૂત ફરજો અને કલ્યાણ રાજ્ય, ૩) રાજ્યનીતિનાં મૂળભૂત સિદ્ધાંતો અને કલ્યાણ રાજ્ય, ૪) કાર્યક્રમો અને કલ્યાણ રાજ્ય	14	9		
4	સામાજિક કલ્યાણ અને સામાજિક પરિવર્તનના સાધન તરીકે સામાજિક કાનૂનીકરણ- (૧) ફરજિયાત પ્રાથમિક શિક્ષણની જોગવાઈઓ, (૨) પૂર્ણ રોજગારી, (૩) રહેઠાણની જરૂરિયાતો, (૪) આરોગ્ય કલ્યાણની જરૂરિયાત	14	9		
5	સામાજિક કલ્યાણની જરૂરિયાતો- (૧) ફરજિયાત પ્રાથમિક શિક્ષણ, (૨) પૂર્ણ રોજગારી, (૩) રહેઠાણની જરૂરિયાતો, (૪) આરોગ્ય સંબંધિત જરૂરિયાતો	14	9		
Course Outcome	Through the study of this course, students will understand – - composition of Indian Constitution - meaning of social welfare and constitutional committees for ensuring social welfare - concept of welfare state - civil laws for social welfare and change				
References:	➤ સામાજિક કલ્યાણ અને કાનૂન, અનંડા પ્રકાશન, ગ્રંથ સેતુ, ૧૭૫૬, બાલા હનુમાન સામે, ગાંધીમાર્ગ, , અમદાવાદ				

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	Vigyan & Abhinav Vidya
Semester	06	Marks	70
Subject	प्राच्यार्थशास्त्रम् एवं राजनीतिशास्त्रम्	Hours	45
Paper No.	04	Credits	03
Paper Name	शुक्रनीतिः (प्रथमोऽध्यायः)		
Paper Code	-		

Course Objectives

Student Teachers will be able to

- नृपस्य गुणानां ज्ञानं भविष्यति ।
- राज्यव्यवहारस्य ज्ञानं भविष्यति ।
- राजसभायाः एवं परिषदः ज्ञानं भविष्यति ।
- राज्यकर्तव्यानां परिचयो भविष्यति ।
- राजभवन-दुर्ग-धर्मशालादीनां परिचयं प्राप्स्यति ।

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	प्रथमाध्याये, १ तः १३० श्लोकाः	20	13	1
2	प्रथमाध्याये, १३१ तः २५५ श्लोकाः	25	16	1
3	प्रथमाध्याये, २५६ तः समाप्तिपर्यन्तम्	25	16	1

Course Outcome

- नृपस्य गुणानां ज्ञानं भविष्यति ।
- राज्यव्यवहारस्य ज्ञानं भविष्यति ।
- राजसभायाः एवं परिषदः ज्ञानं भविष्यति ।
- राज्यकर्तव्यानां परिचयो भविष्यति ।
- राजभवन-दुर्ग-धर्मशालादीनां परिचयं प्राप्स्यति ।

References:

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्
शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri		Name of Faculty	Vigyan & Abhinav Vidya
Semester	06		Marks	70
Subject	Computer-ITC		Hours	45
Paper Name	Paper-4		Credits	03
Paper Code	-			

Project – Viva

Course Objectives Student Teachers will be able to		To implement the technology, logic they learnt in previous semesters. To plan, schedule and monitor software development. To solve real world problems. To prepare documentation of project.		
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	1. Project must be developed in the computer laboratory of concern institute under the supervision of concern institute on any subject of previous semester or current semester. (At the time of project-Viva examination student must show all the Workouts, SDLC, Documentation, Program codes and project in running mode)			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	Veda-Vedanga
Semester	06	Marks	70
Subject	वेदः	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 05 and 7	Credits	3
Paper Code	-		

पारस्करगृह्यसूत्रम्

Course Objectives Student Teachers will be able to		● ग्रन्थोऽयं भारतीयसंस्कृतौ ये संस्काराः, उत्सवाः, धर्मघटकाः पदार्थाः विचाराः तत्र च विसंगतेः सम्भावनाः याः काश्चन सम्भाविताः भवन्ति, तेषां विषये निर्णायकं मतं प्रस्तौति येनास्माकं भारतीयजीवनपद्धतेः वेदमूलत्वं अस्तीति छात्रा अवगच्छन्ति इति फलम् ।		
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	प्रथमकाण्डम् (नैमित्तिकहोमविधिं यावत्)	25	16	01
2	प्रथमकाण्डम् (वध्वाभर्तृगृहे प्रथमगमनम् इत्यतः आरभ्य अन्नप्राशनम् यावत्)	20	13	01
3	द्वितीयकाण्डम्	25	16	01
Course Outcome		● ग्रन्थोऽयं भारतीयसंस्कृतौ ये संस्काराः उत्सवाः, धर्मघटकाः पदार्थाः विचाराः तत्र च विसंगतेः सम्भावनाः याः काश्चन सम्भाविताः भवन्ति, तेषां विषये निर्णायकं मतं प्रस्तौति येनास्माकं भारतीयजीवनपद्धतेः वेदमूलत्वं अस्तीति छात्रा अवगच्छन्ति इति फलम् ।		
References:		➤ पारस्करगृह्यसूत्रम्- हरिहर-गदाधर भाष्यद्वयोपेतम्, विमला हिन्दी व्याख्यासहित, जगदीश चन्द्र मिश्र, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी-२००८ ➤ पारस्करगृह्यसूत्रम्- भाष्यद्वयोपेतम् शशिप्रभानामहिन्दीव्याख्याविभूषितम्, डॉ.जमुना पाठक, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी-२२१००१ ➤ पारस्करगृह्यसूत्रम्- हिन्दी व्याख्यासहित, डॉ. सुधाकर मालवीय, चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी-२००८, सं. २०१८		

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	Veda-Vedanga
Semester	06	Marks	70
Subject	वेदः	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 06	Credits	3
Paper Code	-		

सामवेदः (पूर्वार्चिके आग्नेयपर्वणः प्रथमाध्यायस्य सप्तमखण्डं यावत्) पाणिनीयशिक्षा च

Course Objectives Student Teachers will be able to	- सामवेदीयगायनपद्धतिवैशिष्ट्येन सह आधुनिकसङ्गीतशास्त्रेण अस्य सम्बन्धज्ञानाय स्तोभ-स्तोत्रादि-सोमयागीयप्रक्रियाज्ञानाय च ग्रन्थोऽयंपाठ्यक्रमे निर्धारितः । - अस्मिन् विषये निर्धारितस्य 'पाणिनीयशिक्षा' इत्यस्य ग्रन्थस्य अध्ययनेन छात्राः वर्णोच्चारणस्य सूक्ष्मताः ज्ञास्यन्ति ।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	सामवेदसंहितायाः पूर्वार्चिकस्य आग्नेयपर्वणः प्रथमाध्यायस्य प्रथमतः तृतीयखण्डं यावत् (सायणभाष्यम्)	25	16	01
2	सामवेदसंहितायाः पूर्वार्चिकस्य आग्नेयपर्वणः प्रथमाध्यायस्य चतुर्थखण्डतः सप्तमखण्डं यावत् (सायणभाष्यम्)	25	16	01
3	पाणिनीयशिक्षा	20	13	01
Course Outcome	- सामवेदीयगायनपद्धतिवैशिष्ट्येन सह आधुनिकसङ्गीतशास्त्रेण अस्य सम्बन्धज्ञानाय स्तोभ-स्तोत्रादि-सोमयागीयप्रक्रियाज्ञानाय च ग्रन्थोऽयंपाठ्यक्रमे निर्धारितः । - अस्मिन् विषये निर्धारितस्य 'पाणिनीयशिक्षा' इत्यस्य ग्रन्थस्य अध्ययनेन छात्राः वर्णोच्चारणस्य सूक्ष्मताः ज्ञास्यन्ति ।			
References:	➤ सायणभाष्यसहिता सामवेदसंहिता, हिन्दीभाषानुवादसंवलिता, पं रामस्वरूपशर्मा गौड, चौखम्बा विद्याभवन, वराणसी, सं. २०११ ➤ पाणिनीयशिक्षा, बालकृष्ण शर्मा, कालिदास अकादमी, उज्जैन, वि.सं. २०५० ➤ पाणिनीयशिक्षा, शिवराज आचार्य, कौण्डिन्यायन, चौखम्बा विद्याभवन, वराणसी । ➤ पाणिनीयशिक्षा, विद्यासागर, डॉ. दमोदर महतो, मोतीलाल बनारसी दास, दिल्ली। ➤ पाणिनीयशिक्षा, वाचस्पतिः डॉ. दिव्यचेतन ब्रह्मचारी, चौखम्बा संस्कृतपुस्तकालय, २०१७			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	Sahitya
Semester	06	Marks	70
Subject	साहित्यम्	Hours	45
Paper No.	प्रश्नपत्रम्-05 and 7	Credits	3
Paper Name	साहित्यदर्पणः (८-९ परिच्छेदौ, दशमपरिच्छेदस्य नियतालङ्काराः)		
Paper Code	-		

Course Objectives Student Teachers will be able to	• काव्यगुणानांज्ञानं भविष्यति। • काव्यरीतीनांज्ञानं भविष्यति। • अलङ्काराणांज्ञानं भविष्यति। • उदाहरणेषुलक्ष्यलक्षणसङ्गतिसामर्थ्यं भविष्यति। • अलङ्कारशास्त्रस्यविविधतत्त्वपरिचयः भविष्यति।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	अष्टमनवमपरिच्छेदौ	25	16	01
2	दशमपरिच्छेदस्य नियतालङ्काराः- अनुप्रासः, यमकम्, उपमा, रूपकम्, उत्प्रेक्षा, अनन्वयः, अतिशयोक्तिः, अपह्नुतिः, विभावना, विशेषोक्तिः	25	16	01
3	समासोक्तिः, निदर्शना, दृष्टान्तः, प्रतिवस्तूपमा, अर्थान्तरन्यासः, विरोधः, कारणमाला, एकावली, सङ्करः, संसृष्टिः	20	13	01
Course Outcome	• काव्यगुणानांज्ञानम्। • काव्यरीतीनांज्ञानम्। • अलङ्काराणांज्ञानम्। • उदाहरणेषुलक्ष्यलक्षणसङ्गतिसामर्थ्यम्। • अलङ्कारशास्त्रस्यविविधतत्त्वपरिचयः।			
References:	➤ साहित्यदर्पणः, संस्कृतव्याख्यासहितः, हिन्दीव्याख्यासहितः / गुजरातीव्याख्यासहितः			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	Sahitya
Semester	06	Marks	70
Subject	साहित्यम्	Hours	45
Paper No.	प्रश्नपत्रम्-06	Credits	3
Paper Name	किरातार्जुनीयम् (१-२ सर्गौ)		
Paper Code	-		

Course Objectives Student Teachers will be able to	• भारवेःतत्कृतीनांचपरिचयः भविष्यति। • महाकाव्यस्यस्वरूपबोधःकिरातार्जुनीयस्यवैशिष्ट्यबोधश्च भविष्यति। • अर्थगौरवस्यतथाचपदार्थभावार्थादीनांज्ञानं भविष्यति। • राजनीतिसिद्धान्तज्ञानं भविष्यति। • युधिष्ठिरादिपात्रपरिचयःरसास्वादश्चसम्भविष्यति।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	ग्रन्थस्य ग्रन्थकारस्य परिचयः, ग्रन्थस्य वैशिष्ट्यं स्वरूपं च	20	13	01
2	प्रथमसर्गः	25	16	01
3	द्वितीयसर्गः	25	16	01
Course Outcome	• भारवेःतत्कृतीनांचपरिचयः। • महाकाव्यस्यस्वरूपबोधःकिरातार्जुनीयस्यवैशिष्ट्यबोधश्च। • अर्थगौरवस्यतथाचपदार्थभावार्थादीनांज्ञानम्। • राजनीतिसिद्धान्तज्ञानम्। • युधिष्ठिरादिपात्रपरिचयःरसास्वादश्च।			
References:	➤ किरातार्जुनीयम्, संस्कृतव्याख्यासहितम्, हिन्दीव्याख्यासहितम् / गुजरातीव्याख्यासहितम्			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	Puran
Semester	06	Marks	70
Subject	पुराणेतिहासः	Hours	45
Paper No	प्रश्नपत्रम् - 05 and 7	Credits	3
Paper Code	-		

श्रीमद्भागवतमहापुराणम्, सप्तमः स्कन्धः (नियतांशः), मार्कण्डेयपुराणम्, दुर्गासप्तशती (सम्पूर्णा)

Course Objectives Student Teachers will be able to	- विविधानामाचार्याणां दृष्ट्या भागवतस्य महत्त्वं ज्ञास्यन्ति । - अतिलीलायाः सारं ज्ञास्यन्ति । - असुरस्वभावे के दोषाः के च गुणाः ? तान् ज्ञास्यन्ति । - भक्तिप्रवरस्य चरित्रं ज्ञास्यन्ति ।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	श्रीमद्भागवतमहापुराणम्, सप्तमः स्कन्धः, प्रह्लादचरित्रम् अध्यायाः ६ तः १०	25	16	1
2	मार्कण्डेयपुराणम्, दुर्गासप्तशती प्रथममध्यमचरित्रे (अध्यायाः १ तः ४)	20	13	1
3	मार्कण्डेयपुराणम्, दुर्गासप्तशती उत्तमचरित्रम् (अध्यायाः ५ तः १३)	25	16	1
Course Outcome	- नारद-युधिष्ठिरयोः संवादेन संवादकौशल्यं विकसितं भविष्यति । - नारद-प्रह्लादयोः संवादेन गुरु-शिष्यपरम्परायाः ज्ञानं भविष्यति । - असुरकुलोत्पन्नस्य प्रह्लादस्य गुणान् ज्ञास्यन्ति । - मार्कण्डेयपुराणे शक्त्युपासनां पठिष्यन्ति ।			
References:	➤ अनेकटीकोपेतभागवतम् । ➤ श्रीमद्भागवतमहापुराणम्, गीताप्रेस गोरखपुर प्रकाशनम् । ➤ श्रीशुकसंहिता । ➤ मार्कण्डेयपुराणम्, गीताप्रेस, गोरखपुर । ➤ दुर्गासप्तशती, गीताप्रेस, गोरखपुर ।			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	Puran
Semester	06	Marks	70
Subject	पुराणेतिहासः	Hours	45
Paper No	प्रश्नपत्रम् - 06	Credits	3
Paper Code	-		

महाभारतम्, आपद्धर्मपर्व (नियताध्यायाः)

Course Objectives Student Teachers will be able to	● आपद्भूतस्य नृपस्य कर्तव्यम्, धर्मस्य सूक्ष्मां गतिं, बलस्य च महत्त्वं ज्ञास्यन्ति । ● धनव्यवस्थापनम्, दूरदर्शीत्वम्, तत्कालज्ञत्वम्, दीर्घसूत्रत्वम् इत्येतेषां मत्स्यकथाधारेण वृत्तं ज्ञास्यन्ति । ● कूटनीतिम्, आपत्कालधर्मान्, शरणागतस्य रक्षणम् इत्येतेषां विषये ज्ञास्यन्ति । ● वृक्षस्य महिमानम्, अनर्थानां मूलं लोभः, महापुरुषाणां श्रेष्ठलक्षणानि इत्येतेषां विषये ज्ञानं प्राप्स्यन्ति । ● संयमस्य, तपसः, दमस्य, कामक्रोधादित्रयोदशदोषाणां निवारणम्, पुरुषार्थचतुष्टयबोधम्, मित्रताविषये च महाभारतोक्तान् संवादान् ज्ञास्यन्ति ।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	महाभारतम्, आपद्धर्मपर्व अध्यायाः १३१ तः १४४	25	16	1
2	अध्यायाः १४५ तः १५८	20	13	1
3	अध्यायाः १५९ तः १७३	25	16	1
Course Outcome	● आपद्भूतस्य नृपस्य कर्तव्यम्, धर्मस्य सूक्ष्मां गतिं, बलस्य च महत्त्वं ज्ञास्यन्ति । ● धनव्यवस्थापनम्, दूरदर्शीत्वम्, तत्कालज्ञत्वम्, दीर्घसूत्रत्वम् इत्येतेषां मत्स्यकथाधारेण वृत्तं ज्ञास्यन्ति । ● कूटनीतिम्, आपत्कालधर्मान्, शरणागतस्य रक्षणम् इत्येतेषां विषये ज्ञास्यन्ति । ● वृक्षस्य महिमानम्, अनर्थानां मूलं लोभः, महापुरुषाणां श्रेष्ठलक्षणानि इत्येतेषां विषये ज्ञानं प्राप्स्यन्ति । ● संयमस्य, तपसः, दमस्य, कामक्रोधादित्रयोदशदोषाणां निवारणम्, पुरुषार्थचतुष्टयबोधम्, मित्रताविषये च महाभारतोक्तान् संवादान् ज्ञास्यन्ति ।			
References:	➤ भाण्डारकर ऑरिएण्टल इन्स्टिट्यूट ऑफ पुणे ➤ गीताप्रेस गोरखपुर			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	Vyakaran
Semester	Sixth	Marks	70
Subject	Nvya Vyakaran	Hours	45
Paper No	05 and 7	Credits	3
Paper Code	CC- 3.6.11, CE- 3.6.6		

Course Objectives

Student Teachers will be able to

1. उत्तरकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितसूत्रैः वार्तिकैश्च धातुभ्यः कृत्-प्रत्ययानां कर्तरि कारके विधानज्ञाने समर्थाः भविष्यन्ति।
2. उत्तरकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितसूत्रैः वार्तिकैश्च धातुभ्यः कर्तृभिन्ने कारके कृत्-प्रत्ययानां विधानज्ञाने समर्थाः भविष्यन्ति।
3. उत्तरकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितसूत्रैः वार्तिकैश्च धातुभ्यः भावेऽर्थे कृत्-प्रत्ययानां विधानज्ञाने समर्थाः भविष्यन्ति।
4. उत्तरकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितानां विशेषपंक्तीनां (फक्कीनाम्) अर्थज्ञाने समर्थाः भविष्यन्ति।
5. उत्तरकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितानां सूत्राणां वार्तिकानाञ्च उदाहरणप्रयोगे समर्थाः भविष्यन्ति।
6. उत्तरकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितानां सूत्राणां वार्तिकानाञ्च प्रत्युदाहरणज्ञाने समर्थाः भविष्यन्ति।
7. उत्तरकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितानां सूत्राणां वार्तिकानाञ्च उदाहरणेषु समन्वयज्ञाने प्रत्युदाहरणेषु असमन्वयज्ञाने समर्थाः भविष्यन्ति।
8. महाभाष्यस्य पस्पशाह्निके वर्णितं गोपदार्थ-ज्ञानं, वैयाकरणमतानुसारं शब्दार्थ-ज्ञानं, नैयायिकमतानुसारं शब्दार्थ-ज्ञानं, मुख्यप्रयोजनज्ञानं गौणप्रयोजनज्ञानञ्च प्राप्स्यन्ति।
9. महाभाष्यस्य पस्पशाह्निके वर्णितं व्याकरणस्य रचनाप्रक्रियाज्ञानं, सिद्धे शब्दार्थसम्बन्धे वार्तिकज्ञानं, शब्दस्य शास्त्रबोधपूर्वकप्रयोगे ज्ञाने च धर्मः, व्याकरणपदार्थज्ञानं, सविस्तरं वर्णनानाम् उपदेशज्ञानञ्च प्राप्स्यन्ति।

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	उत्तरकृदन्तप्रकरणम् - 3343 तः 3386 पर्यन्तम्।	25	16	1
2	महाभाष्ये पस्पशाह्निके आरम्भतः गौणप्रयोजनानि यावत्।	25	16	1
3	महाभाष्ये पस्पशाह्निके अवशिष्टांशः।	20	13	1

Course Outcome

1. उत्तरकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितसूत्रैः वार्तिकैश्च धातुभ्यः कृत्-प्रत्ययानां कर्तरि कारके विधानज्ञानम्।
2. उत्तरकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितसूत्रैः वार्तिकैश्च धातुभ्यः कर्तृभिन्ने कारके कृत्-प्रत्ययानां विधानज्ञानम्।
3. उत्तरकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितसूत्रैः वार्तिकैश्च धातुभ्यः भावेऽर्थे कृत्-प्रत्ययानां विधानज्ञानम्।
4. उत्तरकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितानां विशेषपंक्तीनां (फक्कीनाम्) ज्ञानम्।
5. उत्तरकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितानां सूत्राणां वार्तिकानाञ्च उदाहरणज्ञानम्।
6. उत्तरकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितानां सूत्राणां वार्तिकानाञ्च प्रत्युदाहरणज्ञानम्।
7. उत्तरकृदन्तप्रकरणस्य निर्धारितानां सूत्राणां वार्तिकानाञ्च उदाहरणेषु समन्वयज्ञानं प्रत्युदाहरणेषु असमन्वयज्ञानम्।
8. महाभाष्यस्य पस्पशाह्निके वर्णितं गोपदार्थ-ज्ञानं, वैयाकरणमतानुसारं शब्दार्थ-ज्ञानं, नैयायिकमतानुसारं शब्दार्थ-ज्ञानं, मुख्यप्रयोजनज्ञानं गौणप्रयोजनज्ञानञ्च।
9. महाभाष्यस्य पस्पशाह्निके वर्णितं व्याकरणस्य रचनाप्रक्रियाज्ञानं, सिद्धे शब्दार्थसम्बन्धे वार्तिकज्ञानं, शब्दस्य शास्त्रबोधपूर्वकप्रयोगे ज्ञाने च धर्मः, व्याकरणपदार्थज्ञानं, सविस्तरं वर्णनानाम् उपदेशज्ञानञ्च।

References:

- वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी बालमनोरमा-तत्त्वबोधिनीसहिता, सम्पादक - श्रीमद्भिरधरशर्मा, श्रीपरमेश्वरानन्दशर्मा, मोतिलाल बनारसीदास, नई दिल्ली।
- वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी श्रीधरमुखोल्लासिनी हिंदी व्याख्या-समन्विता, व्याख्याकार - श्रीगोविन्दाचार्य (7 खंड), चौखंबा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी।
- वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (मूल मात्र), सम्पादक - गोपालदत्त पांडेय, चौखंबा विद्याभवन, वाराणसी।
- लघुसिद्धान्तकौमुदी- भीमसेन शास्त्री
- कृत्प्रत्ययविमर्शः- प्रो. गोपबन्धु मिश्र, प्राप्तिस्थानम्- संस्कृतप्रचारपरिषद्, मारुतिमन्दिरम्, प्रकाशपुरी आरा (बिहार)- 802301, अन्य प्राप्तिस्थान- चौखम्भा विद्याभवन, वाराणसी-221001। दूरभाष- 0542-2420404, चौखम्भा ओरियन्टलिया, वाराणसी-221001। दूरभाष- 0542-2333476, 2334356

	➤ व्याकरणमहाभाष्यम्, प्रदीप, उद्योत एवं छाया टीका सहित, प्रथम भाग (नवाह्निक), चौखम्बा, वाराणसी। ➤ भगवत्पतञ्जलि-विरचित व्याकरण महाभाष्य (प्रथम नवाह्निक), चारुदेव शास्त्री, मोतीलाल बनारसीदास, नई दिल्ली। ➤ व्याकरण-महाभाष्यम्, हिन्दीव्याख्याकारः सम्पादकश्च- प्रो. जयशङ्करलालत्रिपाठी, कृष्णदास अकादमी। ➤ व्याकरणमहाभाष्यम्, टीकाकारः सम्पादकश्च- डॉ. हरिनारायण तिवारी, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी।
--	--

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्
शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	Vyakaran
Semester	Sixth	Marks	70
Subject	Nvya Vyakaran	Hours	45
Paper No	06	Credits	3
Paper Code	CC 3.6.12		

Course Objectives

Student Teachers will be able to

1. शास्त्रत्वसम्पादकप्रकरणस्थानां शास्त्रत्वसम्पादिकानां 1-15 परिभाषाणां शास्त्रत्वसम्पादकत्वज्ञानं भविष्यति।
2. शास्त्रत्वसम्पादकप्रकरणस्थानां शास्त्रत्वसम्पादिकानां 1-15 परिभाषाणाम् अवतरणज्ञानं भविष्यति।
4. शास्त्रत्वसम्पादकप्रकरणस्थानां शास्त्रत्वसम्पादिकानां 1-15 परिभाषाणाम् अर्थज्ञानं भविष्यति।
5. शास्त्रत्वसम्पादकप्रकरणस्थानां शास्त्रत्वसम्पादिकानां 1-15 परिभाषाद्वारा समस्यासमाधानं भविष्यति।
5. शास्त्रत्वसम्पादकप्रकरणस्थानां शास्त्रत्वसम्पादिकानां 1-15 परिभाषाणाम् उत्पत्तिज्ञानं भविष्यति।
6. शास्त्रत्वसम्पादकप्रकरणस्थानां शास्त्रत्वसम्पादिकानां 1-15 परिभाषाणां सम्पूर्णं ज्ञानं भविष्यति।
7. वैदिकप्रकरणम् प्रथम-द्वितीयाध्यायस्थैः 3387 तः 3402 पर्यन्तं सूत्रादिभिः लौकिकातिरिक्तवैदिकशब्दानां प्रक्रियापूर्वकं ज्ञानं भविष्यति।

COURSE CONTENT/SYLLABUS

UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	परिभाषेन्दुशेखरः 1 तः 8 परिभाषां यावत्।	25	16	1
2	परिभाषेन्दुशेखरः 9 तः 15 परिभाषां यावत्।	25	16	1
3	वैदिकप्रकरणम्- 3387 तः 3402 सूत्रपर्यन्तम्।	20	13	1

Course Outcome

1. शास्त्रत्वसम्पादकप्रकरणस्थानां शास्त्रत्वसम्पादिकानां 1-15 परिभाषाणां शास्त्रत्वसम्पादकत्वज्ञानम्।
2. शास्त्रत्वसम्पादकप्रकरणस्थानां शास्त्रत्वसम्पादिकानां 1-15 परिभाषाणाम् अवतरणज्ञानम्।
3. शास्त्रत्वसम्पादकप्रकरणस्थानां शास्त्रत्वसम्पादिकानां 1-15 परिभाषाणाम् अर्थज्ञानम्।
4. शास्त्रत्वसम्पादकप्रकरणस्थानां शास्त्रत्वसम्पादिकानां 1-15 परिभाषाद्वारा समस्यासमाधानम्।
5. शास्त्रत्वसम्पादकप्रकरणस्थानां शास्त्रत्वसम्पादिकानां 1-15 परिभाषाणाम् उत्पत्तिज्ञानम्।
6. शास्त्रत्वसम्पादकप्रकरणस्थानां शास्त्रत्वसम्पादिकानां 1-15 परिभाषाणां सम्पूर्णं ज्ञानम्।
7. वैदिकप्रकरणम् प्रथम-द्वितीयाध्यायस्थैः 3387 तः 3402 पर्यन्तं सूत्रादिभिः लौकिकातिरिक्तवैदिकशब्दानां प्रक्रियापूर्वकं ज्ञानम्।

References:

- परिभाषेन्दुशेखर, सुबोधिनी हिन्दी व्याख्या सहित, लेखक - आचार्य विश्वनाथ मिश्र, चौखम्बा, वाराणसी।
- परिभाषेन्दुशेखर, म. म. तात्याशास्त्रीकृत भूति टीका, चौखम्बा, वाराणसी।
- वैद्यनाथकृतगदाटीकीसंवलितः परिभाषेन्दुशेखरः (पी. डी. एफ.) रूप में उपलब्ध।
- परिभाषेन्दुशेखरः, मूलमात्रम्, (पी. डी. एफ.) रूप में उपलब्ध तथा प्रकाशक- वासुदेव बालकृष्ण पटवर्धन, राजराजेश्वरी प्रेस-पुस्तकालय दुर्गाघाट, वाराणसी।
- वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी बालमनोरमा-तत्त्वबोधिनीसहिता, सम्पादक - श्रीमद्भिरधरशर्मा, श्रीपरमेश्वरानन्दशर्मा, मोतिलाल बनारसीदास, नई दिल्ली।
- वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (मूल मात्र), सम्पादक - गोपालदत्त पांडेय, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी।
- वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (वैदिक प्रक्रिया), सरल हिंदीव्याख्योपेता, लेखक - डॉ. उमाशङ्कर शर्मा 'ऋषि', चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी।

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	Darshan
Semester	6	Marks	70
Subject	Navya Nyaya	Hours	45
Paper Name	सिद्धान्तलक्षणम् गादाधरी	Credits	3
Paper NO	5 and 7		

Course Objectives Student Teachers will be able to	- गादाधरीमनुश्रुत्य सिद्धान्तलक्षणस्य अध्ययनम् - शिष्यबुद्धिवैशद्यार्थम्			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	सिद्धान्तलक्षणम् (गादाधरी) ("नोपादेयञ्च सर्वथैव" इति दीधितिमारभ्य "ननु अष्टद्रव्यातिरिक्तद्रव्यत्वे सति" इति दीधितिप्राक्तनो भागः)	Marks 70	Hours 45	Credits 3
1	"नोपादेयञ्च सर्वथैव" इति दीधितिमारभ्य "अभावसाध्यकाव्याप्तेश्चेति सम्प्रदायविदः" इति दीधित्यन्तो भागः	२०	१३	१
2	"यदा गोत्वं तदा गौः" इति दीधितिमारभ्य "अभावान्तार्थनिष्कर्षः" इति दीधित्यन्तो भागः	२५	१६	१
3	"ननु प्रतियोगितावच्छेदकावच्छिन्नस्य" इति दीधितिमारभ्य "ननु अष्टद्रव्यातिरिक्तद्रव्यत्वे सति" इति दीधितिप्राक्तनो भागः	२५	१६	१
Course Outcome	- मण्युक्त-सिद्धान्तलक्षणस्य दलसार्थक्यसहितं दीधित्युक्त-सिद्धान्तलक्षणस्यापि स्पष्टं ज्ञानम् - पूर्वपक्षव्याप्त्या दर्शितदोषनिवारणं सर्वत्र सिद्धान्तलक्षणसमन्वयज्ञानम्			
References:	➤ सिद्धान्तलक्षणम्, श्रीमद्भङ्गेशोपाध्यायविरचितम्, राष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः, तिरुपतिः।			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	Darshan
Semester	6	Marks	70
Subject	Navya Nyaya	Hours	45
Paper Name	पक्षता (गादाधरी)	Credits	3
Paper NO	6		

Course Objectives Student Teachers will be able to		● गादाधरीमनुश्रुत्य पक्षतायाः अध्ययनम्		
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	पक्षता (गादाधरी) ("लिङ्गविशेषेणापि नियन्त्रितं पक्षत्वं" इति दीधितिप्रभृति मिश्रपक्षतापर्यन्तो भागः)	Marks 70	Hours 45	Credits 3
1	"लिङ्गविशेषेणापि च" इति दीधितिमारभ्य सिद्धिमात्रस्य प्रतिबन्धकत्वमिति निरूपणान्तो भागः	२५	१६	१
2	अंशतः सिद्धसाधनस्य दोषत्वविचारमारभ्य उपाध्यायमतनिरूपणान्तो भागः	२५	१६	१
3	"अन्ये तु" इति दीधितिमारभ्य "ईश्वरेच्छानिवेशानायासो नोपादेयः" इति दीधित्यन्तो भागः (मिश्रमतम्)	२०	१३	१
Course Outcome		● गादाधरस्य प्रतिपादनपद्धतेः परिचयः ● मणिसहित-दीधितिपक्षतयोः ज्ञानम् ● पक्षतायाः अनुमितिं प्रति कारणत्वज्ञानम्		
References:		➤ पक्षता, श्री गङ्गेशोपाध्यायकृता, दीधिति-गादाधरीसहिता, राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानम्, नवदेहली। ➤ पक्षता, श्री गङ्गेशोपाध्यायकृता, दीधिति-गादाधरी-दीधितिप्रकाशिकया-डॉ एन् एस् रामानुजताताचार्यकृतया दीधितिप्रकाशिकाव्याख्यया बालबोधिण्या च सहिता, राष्ट्रियसंस्कृतविश्वविद्यालयः, तिरुपतिः, १९८८।		

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	Darshan
Semester	6 th	Marks	70
Subject	Ramanuj Vedant	Hours	45
Paper Name	श्रीमद्भगवद्गीता 10-12 अध्यायाः (रामानुजभाष्यसहिता)	Credits	03
Paper No.	5 and 7	Paper Code	

Course Objectives Student Teachers will be able to	- भक्त्युद्धवे कृत्स्नस्य जगतः तच्छरीरतया तदात्मकत्वेन तत्प्रवर्त्यत्वंभवेत्। - अर्जुनस्य सम्पूर्णं विश्वे भगवत् साक्षात्कारः भवेत्। - भगवद्भूक्तस्य लक्षणानि भवेत्।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	दशमाध्यायः (रामानुजभाष्यसहिता)	20	13	1
2	एकादशाध्यायः (रामानुजभाष्यसहिता)	25	16	1
3	द्वादशाध्यायः (रामानुजभाष्यसहिता)	25	16	1
Course Outcome	- भक्त्युद्धवे कृत्स्नस्य जगतः तच्छरीरतया तदात्मकत्वेन तत्प्रवर्त्यत्वंभविष्यति। - अर्जुनस्य सम्पूर्णं विश्वे भगवत् साक्षात्कारः भविष्यति। - भगवद्भूक्तस्य लक्षणानि भविष्यति।			
References:	➤ Research Academy Of Sanskrit , Melkote ➤ Gitapress, Gorakhpur			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	Darshan
Semester	6 th	Marks	70
Subject	Ramanuj Vedant	Hours	45
Paper Name	श्रीभाष्यम्(ईक्षत्यधिकरणतः प्रथमपादसमाप्तिपर्यन्तो भागः)	Credits	03
Paper No.	6	Paper Code	

Course Objectives Student Teachers will be able to	- ईक्षापूर्विकायाः सृष्टेः उपपादनं भवेत्। - आनन्दमीमांसायाः स्वरूपं भवेत्। - ब्रह्मणः सर्वश्रेष्ठत्वं भवेत्।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	ईक्षत्यधिकरणतः आनन्दमयाधिकरणपर्यन्तो भागः	20	13	1
2	अन्तरधिकरणतः आकाशाधिकरणपर्यन्तो भागः	25	16	1
3	प्राणाधिकरणतः प्रथमपादसमाप्तिं यावत्	25	16	1
Course Outcome	- ईक्षापूर्विकायाः सृष्टेः उपपादनं भविष्यति। - आनन्दमीमांसायाः स्वरूपं भविष्यति। - ब्रह्मणः सर्वश्रेष्ठत्वं भविष्यति।			
References:	➤ Research Academy Of Sanskrit , Melkote			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	Puran
Semester	06	Marks	70
Subject	धर्मशास्त्रम्	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 05 and 7	Credits	3
Paper Code	-		

याज्ञवल्क्यस्मृतिः, व्यवहाराध्यायः (नियतानि १३ प्रकरणानि)

Course Objectives Student Teachers will be able to	• वेतन-द्युत-वाक्पारुष्य-दण्डपारुष्य-स्तेयादिव्यवहारज्ञानसम्पादनम् । • सामान्यव्यवहारे स्मृतिग्रन्थोक्तव्यवहारज्ञानसम्पादनम् ।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	क्रीतानुशयप्रकरणादारभ्य वेतनादानप्रकरणान्तं यावत्			01
2	द्युतसमाह्वयप्रकरणादारभ्य साहसप्रकरणान्तं यावत्			01
3	विक्रीयासम्प्रदानप्रकरणादारभ्य प्रकीर्णप्रकरणान्तं यावत्			01
Course Outcome	• वेतन-द्युत-वाक्पारुष्य-दण्डपारुष्य-स्तेयादिव्यवहारज्ञानसम्पादनम् । • सामान्यव्यवहारे स्मृतिग्रन्थोक्तव्यवहारज्ञानसम्पादनम् ।			
References:	➤			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	Puran
Semester	06	Marks	70
Subject	धर्मशास्त्रम्	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 06	Credits	3
Paper Code	-		

विदुरनीतिः, ४ तः ८ अध्यायाः

Course Objectives Student Teachers will be able to	• धृतराष्ट्रविदुरमाध्यमेन दूषितादुषितकर्मभिक्षुकतापसलक्षणादिज्ञानसम्पादनम् । • वैराग्यपरकवचन-इन्द्रियजयादिज्ञानप्राप्तिमाध्यमेन जीवने गुणानाम् आविर्भावसम्पादनम् ।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	चतुर्थोऽध्यायः			01
2	पञ्चमषष्ठाध्यायौ			01
3	सप्तमाष्टमाध्यायौ			01
Course Outcome	• धृतराष्ट्रविदुरमाध्यमेन दूषितादुषितकर्मभिक्षुकतापसलक्षणादिज्ञानसम्पादनम् । • वैराग्यपरकवचन-इन्द्रियजयादिज्ञानप्राप्तिमाध्यमेन जीवने गुणानाम् आविर्भावसम्पादनम् ।			
References:	➤			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Program	Shastri 3 rd Year	Name of Faculty	Darshan
Semester	6 th	Marks	70
Subject	Swaminarayan Vedant (J)	Hours	45
Paper Name	ऐतरेयतैत्तिरीयोपनिषद्(गोपालानन्दमुनिविरचितभाष्यसहिते)	Credits	3
Paper Number	05 and 7	Paper Number	05

Course Objectives Student Teachers will be able to	● शिक्षायाः माहात्म्यावबोधः । ● परब्रह्मणः परमात्मनः असाधारणमाहात्म्यावगमः । ● सृष्टिक्रमस्य सरलतया अवबोधः ।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	तैत्तिरीयोपनिषत्(शिक्षावल्ली)	२०	१३	१
2	तैत्तिरीयोपनिषत्(आनन्दवल्ली)	२५	१६	१
3	तैत्तिरीयोपनिषत्(भृगुवल्ली), ऐतरेयोपनिषत्	२५	१६	१
Course Outcome	● तैत्तिरीयोपनिषदः शिक्षावल्लीतः शिक्षायाः माहात्म्यं यथार्थतया अवबुध्यते । ● आनन्दवल्लीतः भृगुवल्लीतश्च परमपुरुषस्य परमात्मनः असाधारणं माहात्म्यम् अधिगम्यते । ● ऐतरेयोपनिषदः अध्ययनेन सृष्टिक्रमः सरलतया अवगन्तुं शक्यते ।			
References:	➤ तैत्तिरीयोपनिषत्, ऐतरेयोपनिषद् (गोपालानन्दमुनिविरचितभाष्योपेता), प्रकाशकः - संस्कृतसंशोधनसंस्थानम् (मेलुकोटे), प्रथमसंस्करणम् - 2005			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Program	Shastri	Name of Faculty	Darshan
Semester	6	Marks	70
Subject	Swaminarayan Vedanta (S)	Hours	45
Paper Name	भद्रेशदासस्वामिविरचित- छान्दोग्योपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्, ६-८ अध्यायाः	Credits	3
Paper Number	05 and 7		

Course Objectives (Student Teachers will be able to)	- नूतनदर्शनदृष्ट्या वेदान्तग्रन्थानां ज्ञानं प्राप्येत। - अभिनवभाष्यमतं ज्ञातुं प्रभवेयुः छात्राः। - छान्दोग्योपनिषदि सन्निहितस्याक्षरपुरुषोत्तमदर्शनस्य ज्ञानं लभ्येत। - छान्दोग्योपनिषदि प्रदर्शितानाम् उच्चविचाराम् अध्ययनेन शास्त्ररहस्यं हृदयस्थं कर्तुं शक्येत। - सर्वं खल्विदं ब्रह्म, तत्त्वमसीत्यादिवाक्यानां मौलिकरीत्या अर्थः प्राप्येत। - दहारादिविद्याभिः अक्षरब्रह्मस्वरूपं स्पष्टं भवेत्।				
COURSE CONTENT/SYLLABUS					
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits	
1	षष्ठोऽध्यायः	२०	१३	१	
2	सप्तमोऽध्यायः	२५	१६	१	
3	अष्टमोऽध्यायः	२५	१६	१	
Course Outcomes	- नूतनदर्शनदृष्ट्या वेदान्तग्रन्थानां ज्ञानं प्राप्स्यते। - अभिनवभाष्यमतं ज्ञातुं प्रभविष्यन्ति छात्राः। - छान्दोग्योपनिषदि सन्निहितस्याक्षरपुरुषोत्तमदर्शनस्य ज्ञानं लप्स्यते। - छान्दोग्योपनिषदि प्रदर्शितानाम् उच्चविचाराम् अध्ययनेन शास्त्ररहस्यं हृदयस्थं कर्तुं शक्यते। - सर्वं खल्विदं ब्रह्म, तत्त्वमसीत्यादिवाक्यानां मौलिकरीत्या अर्थः प्राप्स्यते। - दहारादिविद्याभिः अक्षरब्रह्मस्वरूपं स्पष्टं भविष्यति।				
Reference:	➤ भद्रेशदासस्वामिविरचितछान्दोग्योपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्				

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Program	Shastri 3 rd Year	Name of Faculty	Darshan
Semester	6 th	Marks	70
Subject	Swaminarayan Vedant (J)	Hours	45
Paper Name	हरिवाक्यसुधासिन्धुः(सेतुमालाटीकासहितः)भगवन्माहात्म्यस्य वचनामृतानि	Credits	3
Paper Number	06		

Course Objectives Student Teachers will be able to	●परब्रह्मणः सगुणनिर्गुणस्वरूपस्य यथार्थावबोधः । ●परमपुरुषस्य परमात्मनः निरतिशयमाहात्म्यावगमः । ●स्वामिसेवकभावस्य स्पष्टा प्रतिपत्तिः ।				
COURSE CONTENT/SYLLABUS					
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits	
1	२७, ९५, १०४ इत्येते त्रयः तरङ्गाः	२५	१६	१	
2	१२७, १३७, २०० इत्येते त्रयः तरङ्गाः	२५	१६	१	
3	२५५, २६०, २६१ इत्येते त्रयः तरङ्गाः	२०	१३	१	
Course Outcome	● भगवतः सगुणनिर्गुणस्वरूपस्य याथातथ्येन ज्ञानं भवेत् । ● भगवतः निरतिशयमाहात्म्यस्य अवबोधः भवति । ● स्वामिसेवकभावस्य यथार्थतया अवगमः स्यात् ।				
References:	➤ हरिवाक्यसुधासिन्धुः (श्रीशतानन्दमुनिप्रणीतः), सेतुमालाटीकासहितः (श्रीरघुवीराचार्यविरचितः), प्रकाशकः - श्रीस्वामिनारायणमन्दिरम्, भुज-कच्छः, प्रथमसंस्करणम् - 1992				

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Program	Shastri	Name of Faculty	Darshan
Semester	6	Marks	70
Subject	Swaminarayan Vedanta (S)	Hours	45
Paper Name	भद्रेशदासस्वामिविरचित- मुण्डकोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्	Credits	3
Paper Number	06		

Course Objectives (Student Teachers will be able to)	- नूतनदर्शनदृष्ट्या वेदान्तग्रन्थानां ज्ञानं प्राप्येत। - अभिनवभाष्यमतं ज्ञातुं प्रभवेयुः छात्राः। - मुण्डकोपनिषदि सन्निहितस्याक्षरपुरुषोत्तमदर्शनस्य ज्ञानं लभ्येत। - मुण्डकोपनिषदि प्रदर्शितानाम् उच्चविचाराणाम् अध्ययनेन शास्त्ररहस्यं हृदयस्थं कर्तुं शक्येत। - ब्रह्मविद्या, गुरुपसत्तिः, अक्षरपुरुषोत्तमाहात्म्यम् इत्यादिभिर्मुण्डकवैभवो जानीयात्।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	प्रथममुण्डकम्	२५	१६	१
2	द्वितीयमुण्डकम्	२५	१६	१
3	तृतीयमुण्डकम्	२०	१३	१
Course Outcomes	- नूतनदर्शनदृष्ट्या वेदान्तग्रन्थानां ज्ञानं प्राप्स्यते। - अभिनवभाष्यमतं ज्ञातुं प्रभविष्यन्ति छात्राः। - मुण्डकोपनिषदि सन्निहितस्याक्षरपुरुषोत्तमदर्शनस्य ज्ञानं लप्स्यते। - मुण्डकोपनिषदि प्रदर्शितानाम् उच्चविचाराणाम् अध्ययनेन शास्त्ररहस्यं हृदयस्थं कर्तुं शक्यते। - ब्रह्मविद्या, गुरुपसत्तिः, अक्षरपुरुषोत्तमाहात्म्यम् इत्यादिभिर्मुण्डकवैभवो ज्ञाप्स्यते।			
Reference:	➤ भद्रेशदासस्वामिविरचितमुण्डकोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	Ved Vedang
Semester	06	Marks	70
Subject	Falit Jyotish	Hours	45
Paper Name	बृहद्वास्तुमाला	Credits	3
Paper No.	05 and 7		

Course Objectives Student Teachers will be able to		वास्तुशास्त्रस्य ज्ञानार्थम्		
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	प्रारम्भतः वत्सचक्रपर्यन्तम्	25	16	1
2	वास्तुपुरुषस्य स्थितिनिर्णयतः देवालयोक्तवास्तुपुरुषलक्षणपर्यन्तम्	25	16	1
3	द्वारविभागतः समाप्तिपर्यन्तम्	20	13	1
Course Outcome		- वास्तुशास्त्रस्य ज्ञानं क्रियते - गृहायुषः विचारः क्रियते - भूमिगुणज्ञानस्य विचारः क्रियते - विभिन्नवास्तुतथ्यानां ज्ञानं क्रियते		
References:		➤ बृहद्वास्तुमाला, श्री रामनिहोर द्विवेदी एवं डॉ० ब्रह्मानन्द त्रिपाठी, चौखम्भा विद्याभवन वाराणसी		

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	Ved Vedang
Semester	06	Marks	70
Subject	Falit Jyotish	Hours	45
Paper Name	जातकालङ्कारः	Credits	3
Paper No.	06		

Course Objectives Student Teachers will be able to	- विभिन्नरोगानां योगलक्षणज्ञानार्थम् - गणेशदैवज्ञमते भावफलज्ञानार्थम्			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	प्रारम्भतः द्वितीयाध्यायपर्यन्तम्	25	16	1
2	तृतीयाध्यायतः चतुर्थाध्यायपर्यन्तम्	25	16	1
3	पञ्चमाध्यायतः समाप्तिपर्यन्तम्	20	13	1
Course Outcome	- भावानां पर्यायनाम्नां ज्ञानं क्रियते - लन्नादिभावेषु शुभाशुभग्रहवशात् शुभाशुभफलस्य ज्ञानं क्रियते - नेत्ररोगस्य योगलक्षणं ज्ञास्यते - भावेषु ग्रहयुतिवशात् फलज्ञानं भवति			
References:	➤ जातकालङ्कारः ,पं कपिलेश्वरशास्त्री, चौखम्भा संस्कृत भवन वाराणसी ➤ जातकालङ्कारः, डा. सुरकान्त झा, ठाकुर प्रसाद पुस्तक भण्डार वाराणसी ➤ जातकालङ्कारः , दीनानाथ झा, चौखम्भा संस्कृत भवन वाराणसी ➤ जातकालङ्कारः, डा. सत्येन्द्र मिश्रः, चौखम्भा सुरभारती वाराणसी			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	Ved-Vedang
Semester	06	Marks	70
Subject	वास्तुशास्त्रम्	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 05 and 7	Credits	3
Paper Code	-		

वास्तुमञ्जरी

Course Objectives Student Teachers will be able to	- अस्य प्रश्नपत्रस्य अध्ययनेन छात्रः प्रासादमण्डने सूर्य-गणेश-विष्णु-चण्डी-शिवादीनाम् आयतनज्ञानं त्रिदेवस्थापनक्रमज्ञानं च प्राप्स्यति । - भिट्टमानं, प्रासादोदयमानं, मंडोवरविभागं, भित्तिमानं, गर्भगृहस्वरूपं, गर्भगृहोदयं, द्वारमानम् इत्यादीनां विषये ज्ञास्यति । - विविधप्रासादज्ञानं, मण्डपसंरचनाज्ञानं, मण्डपमानमित्यादिसम्बद्धविचारान् ज्ञास्यति । - प्रतिमानिर्माणफलज्ञानं, प्रतिमामानं, प्रतिमोपयोगिपदार्थाः, ग्राह्याग्राह्यशिलाः इत्यादिकं ज्ञास्यति ।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	द्वितीयस्तबके जगत्योदयप्रमाणतः अन्याङ्गविवरणपर्यन्तम्	25	16	01
2	द्वितीयस्तबके छाद्यपट्टपेटकयन्त्रवारणतः तृतीयस्तबके शीतलामूर्तिपर्यन्तम्	25	16	01
3	तृतीयस्तबके लक्ष्म्यावमूर्तितः तृतीयस्तबकपूर्णं यावत्	20	13	01
Course Outcome	- अस्य प्रश्नपत्रस्य अध्ययनेन छात्रः प्रासादमण्डने सूर्य-गणेश-विष्णु-चण्डी-शिवादीनाम् आयतनज्ञानं त्रिदेवस्थापनक्रमज्ञानं च प्राप्स्यति । - भिट्टमानं, प्रासादोदयमानं, मंडोवरविभागं, भित्तिमानं, गर्भगृहस्वरूपं, गर्भगृहोदयं, द्वारमानम् इत्यादीनां विषये ज्ञास्यति । - विविधप्रासादज्ञानं, मण्डपसंरचनाज्ञानं, मण्डपमानमित्यादिसम्बद्धविचारान् ज्ञास्यति । - प्रतिमानिर्माणफलज्ञानं, प्रतिमामानं, प्रतिमोपयोगिपदार्थाः, ग्राह्याग्राह्यशिलाः इत्यादिकं ज्ञास्यति ।			
References:	➤			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	Ved-Vedang
Semester	06	Marks	70
Subject	वास्तुशास्त्रम्	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 06	Credits	3
Paper Code	-		

मनुष्यालयचन्द्रिका

Course Objectives Student Teachers will be able to	• अस्य प्रश्नपत्रस्य अध्ययनेन छात्रः गृहनिर्माणस्य उत्कृष्टां पद्धतिं ज्ञास्यति । • पृथिव्याः अन्तः वर्तमानस्य सीमागृहस्य यथोक्तं ज्ञानं प्राप्स्यति । • गृहनिर्माणे पाकगृहादारभ्य शयनकक्षं यावत् सर्वेषां दिशः सुनिश्चिताः वर्तन्ते, तासां ज्ञानं प्राप्स्यति । • ग्रन्थानुसारं गृहनिर्माणं मनुष्यालयः निर्मीयते। तत् गृहं सचन्द्रिकं भवति इति ज्ञास्यति ।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	मनुष्यालयचन्द्रिका, प्रथमद्वितीयाध्यायौ	25	16	01
2	तृतीयचतुर्थाध्यायौ	20	13	01
3	पञ्चमतः सप्तमाध्यायपर्यन्तम्	25	16	01
Course Outcome	• अस्य प्रश्नपत्रस्य अध्ययनेन छात्रः गृहनिर्माणस्य उत्कृष्टां पद्धतिं ज्ञास्यति । • पृथिव्याः अन्तः वर्तमानस्य सीमागृहस्य यथोक्तं ज्ञानं प्राप्स्यति । • गृहनिर्माणे पाकगृहादारभ्य शयनकक्षं यावत् सर्वेषां दिशः सुनिश्चिताः वर्तन्ते, तासां ज्ञानं प्राप्स्यति । • ग्रन्थानुसारं गृहनिर्माणं मनुष्यालयः निर्मीयते। तत् गृहं सचन्द्रिकं भवति इति ज्ञास्यति ।			
References:	➤			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	Veda-Vedang
Semester	06	Marks	70
Subject	पौरोहित्यम्	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 05 and 7	Credits	3
Paper Code	-		

याज्ञिकन्यायमाला

Course Objectives Student Teachers will be able to	• द्विजमात्राधिकारप्राप्तिपूर्वकं यज्ञपरम्परारक्षणाभिगमः । • षोडशमातृकापूजनविधिपूर्वकं यज्ञोपवीतधारण-विधिबोधः ।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	याज्ञिकन्यायमाला, चतुर्थपञ्चमाध्यायौ (मन्त्रपेटिका आभ्युदयिकपेटिका च)	25	16	1
2	षष्ठोऽध्यायः (सपर्यापेटिका)	20	13	1
3	सप्तमाष्टमाध्यायौ (श्राद्धपेटिका फलपेटिका च)	25	16	1
Course Outcome	• द्विजमात्राधिकारप्राप्तिपूर्वकं यज्ञपरम्परारक्षणाभिगमः । • षोडशमातृकापूजनविधिपूर्वकं यज्ञोपवीतधारण-विधिबोधः ।			
References:	➤			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	Veda-Vedang
Semester	06	Marks	70
Subject	पौरोहित्यम्	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 06	Credits	3
Paper Code	-		

छान्दोग्यब्राह्मणम्

Course Objectives Student Teachers will be able to	- षोडशसंस्कारसंदर्भपूर्वकं विवाहसंस्कारविधिगत-सप्तकुलाचला(सप्तपदीप्रतिज्ञा)दिप्रकल्पानां बोधसंपादनम् । - संस्कार-यज्ञमहत्वावबोधः ।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	छान्दोग्यब्राह्मणस्य प्रारम्भतः प्रथमप्रपाठकस्य पञ्चमखण्डं यावत्	25	16	1
2	प्रथमप्रपाठकस्य ६ तः ८ खण्डं यावत्, द्वितीयप्रपाठकस्य तृतीयखण्डं यावत्	25	16	1
3	द्वितीयप्रपाठकस्य चतुर्थखण्डतः आन्तं यावत्	20	13	1
Course Outcome	- षोडशसंस्कारसंदर्भपूर्वकं विवाहसंस्कारविधिगत-सप्तकुलाचला(सप्तपदीप्रतिज्ञा)दिप्रकल्पानां बोधसंपादनम् । - संस्कार-यज्ञमहत्वावबोधः ।			
References:	➤			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	Darshana
Semester	06	Marks	70
Subject	Sarvadarshan	Hours	45
Paper Name	वेदान्तपरिभाषा (अर्थापत्तिपरिच्छेदादारभ्य आन्तम्)	Credits	3
Paper No.	5 and 7	Paper Code	

Course Objectives Student Teachers will be able to	- वेदान्तदर्शनसम्मतानां प्रमाणानां ज्ञानार्थम्। - अद्वैतवेदान्तसम्मतप्रमाणनिरूपणेन तच्छैल्याः अभिज्ञानार्थम्। - वेदान्तदर्शनस्य पारिभाषिकपदानां परिचयार्थम्। - वेदान्तदर्शनानुसारं शाब्दबोधस्य प्रक्रियायाः ज्ञानार्थम्।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	अर्थापत्त्यनुपलब्धिपरिच्छेदौ	२५	१६	१
2	विषयपरिच्छेदः	२५	१६	१
3	प्रयोजनपरिच्छेदः	२०	१३	१
Course Outcome	- वेदान्तदर्शनानुसारम् अर्थापत्तिप्रमाणस्य ज्ञानं भवति। - वेदान्तदर्शनानुसारम् अनुपलब्धिप्रमाणस्य ज्ञानं भवति। - वेदान्तदर्शने प्रतिपादितविषयाणां ज्ञानं भवति। - वेदान्तदर्शनस्य प्रयोजनस्य अवबोधः जायते। - प्रमाणनिरूपणेन विषयप्रतिपादनशैल्याः ज्ञानं जायते।			
References:	➤ वेदान्तपरिभाषा (शिखामणि मणिप्रभाटीका सहिता), राष्ट्रिय संस्कृत संस्थान, नव देहली ➤ वेदान्तपरिभाषा, सम्पादक - डॉ. जानकीशरण आचार्य, श्रीसोमनाथ संस्कृत विश्वविद्यालय, वेरावल ➤ वेदान्तपरिभाषा, व्याख्याकार - गजानन शास्त्री मुसलगांवकर, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी ➤ वेदान्तपरिभाषा, व्याख्याकार – केशवलाल वि. शास्त्री, चौखम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान, वाराणसी			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	Darshana
Semester	06	Marks	70
Subject	Sarvadarshan	Hours	45
Paper Name	भगवद्गीता - द्वितीयोऽध्यायः (रामानुजभाष्ययुता)	Credits	3
Paper No.	6	Paper Code	

Course Objectives Student Teachers will be able to	- वेदान्तस्य विभिन्नानामाचार्याणां दार्शनिकचिन्तनस्य परिचयहेतवे। - रामानुजाचार्यविरचितश्रीमद्भगवद्गीताभाष्यस्य सेश्वरदर्शनेष्व-ग्रगण्यत्वात्तस्याध्ययन-अध्यापनेनान्यत्रापि सेश्वरदर्शनग्रन्थेषु सुलभ प्रवेशहेतवे। - श्रीमद्भगवद्गीताया भारतीयदर्शने बहुस्वीकृतशास्त्रत्वात् तस्याः अध्ययनेन नैकग्रन्थानां पठन-पाठनद्वारोद्घाटनाय।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	द्वितीयाध्याये १-३० श्लोकाः	२५	१६	१
2	द्वितीयाध्याये ३१-५३ श्लोकाः	२५	१६	१
3	द्वितीयाध्याये ५४-७२ श्लोकाः	२०	१३	१
Course Outcome	- रामानुजभाष्यानुसारं भगवद्गीतायाः द्वितीयाध्यायस्य साङ्ख्ययोगस्य सम्पूर्णं ज्ञानं भवति। - आत्मस्वरूपस्य ज्ञानम्, स्थितप्रज्ञस्य लक्षणानि, दुःखकारणानि, दुःखविच्छेदस्य उपायाः, साङ्ख्यसम्बद्धविषयाः इत्यादिविषयाणां च ज्ञानं भवति।			
References:	➤ श्रीमद्भगवद्गीता श्रीरामानुजभाष्य हिन्दी अनुवाद सहित, अनुवादक : श्रीहरिकृष्ण गोयन्दका, प्रकाशक - गीताप्रेस, गोरखपुर ➤ भगवद्गीताभाष्यम्, प्रकाशक : अकादमी ऑफ संस्कृत रीसर्च, मेलकोट ➤ श्रीमद्भगवद्गीता (शाङ्करभाष्याद्येकाशटीकोपेता), सम्पादक : गजानन शम्भू साधले, परिमल पब्लिकेशन, नव देहली			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	Darshan
Semester	06	Marks	70
Subject	अद्वैतवेदान्तः	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 05 and 7	Credits	3
Paper Code	-		

वेदान्तपरिभाषा (अर्थापत्तिपरिच्छेदात् आन्तम्)

Course Objectives Student Teachers will be able to		●		
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	अर्थापत्ति-अनुपलब्धिपरिच्छेदौ	25	16	1
2	विषयपरिच्छेदः	20	13	1
3	प्रयोजनपरिच्छेदः	25	16	1
Course Outcome		●		
References:		➤		

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	Darshan
Semester	06	Marks	70
Subject	अद्वैतवेदान्तः	Hours	45
Paper Name	प्रश्नपत्रम् - 06	Credits	3
Paper Code	-		

बृहदारण्यकोपनिषत् तृतीयोऽध्यायः (शाङ्करभाष्यसहिता)

Course Objectives Student Teachers will be able to	●			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	प्रथमद्वितीयब्राह्मणे	20	13	1
2	३ तः ६ ब्राह्मणानि	25	16	1
3	७ तः ९ ब्राह्मणानि	25	16	1
Course Outcome	●			
References:	➤			

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

शास्त्री (B.A.) पाठ्यक्रमः

Effective from Academic Year 2021-22

Programme	Shastri	Name of Faculty	Vyakaran
Semester	6	Marks	70
Subject	Kriyatmak Sanskrit Shikshan	Hours	45
Paper Name	7	Credits	3
Paper Code	CE- 3.6.6		

Course Objectives Student Teachers will be able to	अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनेन छात्राः – - संस्कृतपद्यसाहित्यस्य अर्थबोधस्य विधिं ज्ञास्यति। - संस्कृतपद्यानां पदच्छेद-अन्वय-पदपरिचय-पदार्थं च स्वयं कर्तुं समर्थो भविष्यति।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE	Marks	Hours	Credits
1	सङ्क्षेपरामायणम् – श्लोकाः १ तः ३०	25	16	1
2	सङ्क्षेपरामायणम् – श्लोकाः ३१ तः ६५	25	16	1
3	सङ्क्षेपरामायणम् – श्लोकाः ६६ तः १००	20	13	1
Course Outcome	- संस्कृतपद्यसाहित्यस्य अर्थबोधस्य विधिज्ञानम्। - संस्कृतपद्यानां पदच्छेद-अन्वय-पदपरिचय-पदार्थं च स्वयं कर्तुं समर्थम् ।			
References:	- Teach Yourself Sanskrit, तृतीया दीक्षा संक्षेपरामायणम्, राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानम्, सम्पादकः प्रो. वेम्पटी कुटुम्बशास्त्री। - संसाधनी – https://sanskrit.uohyd.ac.in/scl/e-readers/sankshepa_ramayanam/index.html			